

**Latvijas Republikas ārlietu ministra,
Eiropas Padomes Ministru komitejas priekšsēdētāja
V.E. Edgara Rinkēviča
uzruna
Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas sesijas trešajā daļā
Strasbūrā 2023. gada 20. jūnijā**

Prezidenta kungs!

Godājamie Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas deputāti!

Šodien esmu pagodināts uzrunāt jūs kā Eiropas Padomes Ministru komitejas priekšsēdētājs.

Es augstu vērtēju iespēju iesaistīties dialogā ar Parlamentāro asambleju. Pirms pāris nedēļām Rīgā uzrunāju EPPA Pastāvīgo komiteju. Šodien esmu šeit, lai dalītos ar jums **mūsu darba galvenajās prioritātēs.**

Le Conseil de l'Europe a été fondé pour protéger la démocratie, les droits de l'Homme et l'État de droit en Europe. Depuis près de soixante-quinze ans, le Conseil de l'Europe assure les standards dans le domaine des droits de l'Homme. Cette Organisation a contribué à l'ordre fondé sur des règles.

[Eiropas Padome ir dibināta, lai aizsargātu demokrātiju, cilvēktiesības un tiesiskumu Eiropā. Jau gandrīz septiņdesmit piecus gadus Eiropas Padome noteic standartus cilvēktiesību jomā. Tā ir sniegusi ievērojamu ieguldījumu uz noteikumiem balstītā kārtībā.]

La démocratie et les droits de l'Homme restent le fondement de la liberté et de la paix en Europe. Ils ne doivent jamais être pris pour acquis.

Pašreizējā Krievijas Federācijas agresija pret Ukrainu apdraud uz noteikumiem balstītu kārtību un grauj demokrātiskās vērtības. Mēs nosodām Krievijas agresiju un pilnībā solidarizējamies ar Ukrainu.

Eiropas Padomes samits Reikjavīkā bija svarīgs pagrieziena punkts šai organizācijai kritiskā laikā. Es izsaku atzinību Islandei par izcilu samita organizāciju.

Galvenais samita rezultāts bija spēcīga Eiropas vienotība, reaģējot uz Krievijas agresiju pret Ukrainu. Eiropas līderi apņēmas aizsargāt šīs organizācijas standartus un vērtības.

Latvijas prezidentūras darbs balstīsies uz Eiropas Padomes samitā pieņemtajiem lēmumiem. Mēs uzsāksim to īstenošanu, apspriežoties ar dažādām Eiropas Padomes ieinteresētajām pusēm. Šajā procesā mēs paļaujamies uz labu sadarbību ar EPPA un atzinīgi vērtējam jūsu šīs dienas ieguldījumu.

Latvijas prezidentūra jau strādā pie samita lēmumu **īstenošanas plāna**. Mūsu mērķis ir, lai plāns tiktu apstiprināts nākamajā Ministru komitejas sēdē 28. jūnijā.

Godājamie EPPA deputāti!

Ukrainai ir jāsaņem viss nepieciešamais atbalsts.

Eiropas Padomes dalībvalstis ir atkārtoti apliecinājušas nelokāmu atbalstu Ukrainas suverenitātei, neatkarībai un teritoriālajai integritātei.

Mēs aicinām Krievijas Federāciju ievērot savas starptautiskās saistības un izvest savus spēkus no Ukrainas, Gruzijas un Moldovas.

Krievijai ir jāuzņemas pilna juridiska un finansiāla atbildība par savu agresiju un starptautisko tiesību pārkāpumiem.

Uzbrukumi civiliedzīvotājiem un kritiskajai infrastruktūrai ir pelnījuši nosodījumu. Nova Kahovkas dambja sagraušana Hersonas apgabalā Ukrainas ir vēl viens Krievijas varmācības piemērs. EPPA priekšsēdētājs, EP ģenerālsēkretāre un es esam kopīgi nosodījuši šo šausminošo rīcību.

Es atzinīgi vērtēju pirmo praktisko soli ceļā uz turpmāku starptautiskās kompensācijas mehānismu, ko veikusi šī organizācija. Latvija lepojas būt starp **Zaudējumu reģistra** dibinātājiem.

Mēs kā prezidentūra aicinām visas Eiropas Padomes dalībvalstis un valstis ārpus tās pievienoties šai iniciatīvai. Savas prezidentūras laikā mēs virzīsim reģistra darbības uzsākšanu. Zaudējumu reģistra dalībnieku pirmajā sanāksmē jūnija beigās ir jāpievēršas turpmāk veicamiem praktiskiem pasākumiem.

Mums jāturpina īstenot jau esošās iniciatīvas Ukrainas atbalstam. Viens no tiem ir Ukrainas noturības, atveseļošanās un atjaunošanas rīcības plāns. Latvija nesen sniedza finansiālu ieguldījumu šajā rīcības plānā.

Godājamie delegāti!

Mums jāvelta visas pūles, lai nodrošinātu visaptverošu atbildību par Krievijas izdarītajiem noziegumiem. Es runāju par valsts atbildību un individuālo atbildību par smagiem starptautiskiem noziegumiem. Aicinu dalīties viedokļos, kā to virzīt tālāk.

Jāturpina starptautiskie centieni izveidot īpašu tribunālu agresijas noziegumam. Latvija uzskata, ka ad hoc starptautiska tribunāla izveide Apvienoto Nāciju Organizācijas paspārnē nodrošinātu visspēcīgāko starptautisko leģitimitāti. Eiropas Padomei būtu jāpiedalās šajā procesā ar savu kompetenci.

Reikjavīkas samītā mums ir uzdots veikt pasākumus Ukrainas bērnu piespiedu pārvietošanas jautājumā. Jāturpina darbs, lai izmeklētu šīs Krievijas nelikumīgās darbības un nodrošinātu bērnu atgriešanos mājās.

Septembrī organizēsim neformālu Eiropas tieslietu ministru konferenci, lai nodrošinātu platformu diskusijām par to, kā nodrošināt Krievijas atbildību, kā arī jautājumu par ukraiņu bērnu atkalapvienošanu ar ģimenēm.

Vēl viena joma, kas mani satrauc, ir Krievijas un Baltkrievijas sportistu iespējamā dalība Olimpiskajās spēlēs. Tas ir nepieņemami, kamēr vien turpinās Krievijas brutālais karš Ukrainā. Es mudinu EPPA turpināt diskusijas par šo jautājumu.

Godājamie EPPA deputāti!

Latvijas prezidentūra neatlaidīgi strādās pie savu nacionālo prioritāšu īstenošanas. Ļaujiet man vēlreiz tās uzsvērt.

Pirmkārt, demokrātijas un tiesiskuma stiprināšana, tostarp Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu izpildes veicināšana.

Tiesas spriedumi ir jāizpilda. Arī Krievijas Federācijai. Tas ir būtiski svarīgi, lai nodrošinātu uzraudzības sistēmas efektivitāti, kas ir viena no Eiropas Padomes unikālajām iezīmēm.

Kā prezidentūra mēs virzīsim dialogā balstītu spriedumu izpildes uzraudzības procesu. Mūsu mērķis būs stiprināt ciešāku sadarbību starp pašām dalībvalstīm un ar Eiropas Padomes ekspertiem.

Vēl vairāk jāstiprina valstu spējas ātri izpildīt Tiesas spriedumus. Šim mērķim Latvijas prezidentūra pētīs valstu tiesu lomu Tiesas nolēmumu izpildē.

Īpašu nozīmi mēs veltīsim tiesiskumam un efektīvāk funkcionējošai tieslietu sistēmai. Ukrainas tiesu sistēmas noturība kara un pēckara atjaunošanas laikā būs viens no tieslietu ministru konferences tematiem septembrī.

Eiropas Izglītības ministru konferencē septembrī prezidentūra pievērsīsies izglītības un jaunatnes izšķirošajai lomai demokrātijas un tiesiskuma veicināšanā.

Otrkārt, vārda brīvības, žurnālistu drošības un Eiropas Padomes digitālās dienaskārtības veicināšana.

Pamatbrīvību aizsardzība vienmēr ir bijusi viena no šīs organizācijas prioritātēm.

Mēs kā prezidentūra esam apņēmušies veicināt vārda brīvību, žurnālistu un plašsaziņas līdzekļu profesionāļu aizsardzību, tostarp konfliktu un kara laikā.

Tādēļ mēs organizējam Starptautisku konferenci par vārda brīvību un žurnālistu drošību, kas oktobrī notiks Rīgā. Pirms konferences tiks uzsākta jauna Eiropas Padomes kampaņa par žurnālistu drošību. Latvija nupat ir sniegusi finansiālu ieguldījumu šajā kampaņā.

Latvijas prezidentūra ir apņēmusies sniegt ieguldījumu Eiropas Padomes darbā mākslīgā intelekta jomā. Tā ir viena no mūsu nacionālajām prioritātēm, un tāpēc mēs atbalstām pašreizējo darbu jaunās pamatkonvencijas izstrādei.

Treškārt, Eiropas Padomes reformu virzība.

Pašreizējā ģeopolitiskā situācija rada iespēju Eiropas Padomes kā organizācijas pārmaiņām. Samita rezultāti mums šajā ziņā ir snieguši politisku ievirzi.

Latvijas prezidentūra ir apņēmusies strādāt pie tā, lai veicinātu Ministru komitejas darba caurskatāmību, atpazīstamību un efektivitāti. Politikas diskusiju procesos jāiesaista pilsoniskā sabiedrība un jaunatne.

Vēlos pievērsties arī Krievijas pilsoņu EP struktūrās jautājumam. Dziļas bažas vīd situācija, kad personas ar Krievijas pilsonību – vienkāršo vai dubultpilsonību – turpina ieņemt amatus Eiropas Padomes struktūrvienībās. Mēs kā prezidentūra paredzam ieņemt stingru nostāju šajā jautājumā.

Avant de conclure, je voudrais exprimer ma gratitude pour tout le travail accompli par l'Assemblée parlementaire. Vos points de vue divergents et votre expertise sont nécessaires pour que cette Organisation soit en mesure de répondre aux défis actuels et futurs.

[Pirms noslēguma vēlētos izteikt pateicību par visu Parlamentārās asamblejas paveikto darbu. Jūsu atšķirīgie viedokļi un zināšanas ir nepieciešamas, lai šī organizācija spētu reaģēt uz pašreizējiem un nākotnes izaicinājumiem.]

Novēlu jums auglīgas debates šajā sesijā.

Ar nepacietību gaidu viedokļu apmaiņu.

Paldies.